

MONTSERRAT MARTÍ

Situació econòmica

EL FET DEMOGRÀFIC QUE CARACTERITZA la comarca d'Osona és el desigual poblament de les seves diverses àrees geogràfiques. En aquest sentit, podem distingir la Plana com a zona amb forta concentració de població i el Collsacabra, les Guilleries i el Lluçanès com a àrees més despoblades. Els factors econòmics són els que han determinat al llarg dels anys aquestes divergències. Tant el sòl fèrtil i ben comunicat com l'inici de la industrialització a les valls del Ter i el Congost expliquen aquesta forta concentració d'habitants a la Plana.

El creixement gairebé continuat de la població osonenca des de mitjan segle passat és també una de les característiques més remarcables de la comarca. Tanmateix, aquest creixement ha estat inferior al del conjunt català. D'ençà de 1857, Catalunya ha quadruplicat la seva població, mentre que Osona tot just arriba a doblar-la. Això té com a resultat la reducció del pes relatiu de la població d'Osona respecte al total català: si el 1857 en representava prop del 4 %, l'any 1981 aquest percentatge era només del 2 %.

La dinàmica demogràfica d'Osona durant el període 1857-1900 es caracteritza essencialment per l'important tràfic migratori que va de les zones rurals a les industrials. Aquestes migracions segueixen dos eixos direccionals: el primer, de caràcter intracomarcal, adreçat fonamentalment a la Plana de Vic, i el segon, de més intensitat, abocat al trasllat d'efectius poblacionals cap a la resta del territori català. El resultat d'aquestes dues forces és un decreixe-

ment, en termes absoluts, de la població i una forta concentració dels habitants a la Plana: més del 70 % del total comarcal.

En explicar els augments demogràfics produïts en el període 1900-1936 tant a la comarca que ens ocupa com, en general, a la resta de Catalunya, cal tenir present l'ampliació de mercat que per a la indústria i l'agricultura catalanes representà la Primera Guerra Mundial. Aquest període d'auge econòmic afavorí l'arribada de força de treball provinent de la resta de l'Estat. Osona

L'ANTIGA FÀBRICA MODERNISTA: UN ESPAI REPRESENTATIU DEL PODER INDUSTRIAL

participà sens dubte d'aquesta expansió i durant aquests anys tingué un creixement demogràfic del 30 %. Un factor específic de la comarca que afavorí aquest creixement fou la construcció del ferrocarril Barcelona-Puigcerdà, que acostà tant l'agricultura com la indústria comarcal a l'important centre de Barcelona.

Després del període d'estancament que va des del final de la guerra civil fins cap al 1950, Osona mostra el seu màxim creixement demogràfic, produït

en l'etapa 1950-1975. L'arribada d'immigrants durant aquests anys, sobretot en la dècada dels seixanta, tingué un doble efecte expansiu, un de directe, derivat del mateix increment del saldo migratori, i l'altre d'indirecte, en la mesura que repercutí en l'increment de la natalitat. Dintre la comarca d'Osona es destaca, pel seu creixement, la Plana, mentre que continuen en forta recessió demogràfica la resta de subcomarques, fet que, d'altra banda, és constant al llarg de tot el període 1857-1981.

Aquests darrers anys, com a resultat de la crisi econòmica que afecta la comarca des de 1975, es produeix una important desaceleració de l'augment demogràfic. Tanmateix, entre 1975 i 1981 la població osonenca creix a uns ritmes superiors als del total de Catalunya, tot trencant la tendència tradicional anteriorment observada. Si bé la comarca es veu afectada també per la davallada de la taxa de natalitat, el saldo migratori és quasi nul, contràriament al que ha succeït en altres comarques interiors, en què, en els mateixos anys, té signe negatiu. La pèrdua d'intensitat de l'àrea econòmica de Barcelona i la Regió I permet que Osona retengui la seva població i fins i tot n'atregui, com és el cas de Vic, Torelló, Seva, Prats de Lluçanès o Sant Bartomeu del Grau. És significativa la forta dinàmica de creixement d'aquest municipi d'ençà de la localització d'indústries al seu terme. Quant als municipis que perden població durant el darrer quinquenni, trobem entre els més afectats Orís o Vilanova de Sau.

Pel que fa a les diverses subcomar-

ques, s'hi detecten canvis importants en les taxes de creixement observades en el període 1950-75, quan l'àrea que creixia més era la del Congost, seguida de la vall del Ter i la Plana, i entre 1976 i 1981, que la Plana de Vic presenta un creixement superior al de les altres dues. Al Lluçanès dominen els municipis en regressió, però globalment la població hi augmenta de resultes de l'important creixement de Sant Bartomeu del Grau, Prats de Lluçanès, Sant Boi i Olost. El Collsacabra segueix la tendència al despoblament, si bé disminueix el seu ritme de pèrdua respecte als anys anteriors, mentre la zona Guillerries-Montseny continua amb fortes disminucions de població.

la base econòmica d'Osona

El pes de l'economia d'Osona dins de Catalunya és, en termes generals, comparable al que presenta l'altra gran comarca interior, a saber, el Bages. No obstant això, si en termes generals són comparables, Osona mostra una més gran implantació agrària, comparable amb el Ripollès, la Garrotxa o el Berguedà. El sector dels serveis també és present amb intensitat a Osona, tot reflectint el caràcter central de la comarca i, en particular, el de centre de serveis i comercial que assoleix Vic. Ara bé, el sector cabdal en l'estructura econòmica osonenca és la indústria, si bé no assoleix els nivells de concentració del Bages, el Berguedà o el Ripollès, amb el que això vol dir de major diversificació de l'activitat. Aquest superior equilibri comarcal és només comparable amb el cas de la Garrotxa.

els sectors agrícola i ramader

L'agricultura a Osona presenta dos trets característics que la diferencien de la resta. El primer fa referència a la parcel·lació de les explotacions, és a dir, al nombre mitjà de parcel·les per explotació; i el segon, al règim de tinença de la terra.

El nombre mitjà de parcel·les per explotació era, segons el cens de 1972, de 2,3, xifra força baixa si la comparem amb la catalana, 4,2. Els casos extrems d'aquest fenomen, els constitueixen municipis com Calldetenes, Malla, Santa Eugènia de Berga i Tavèrnoles, on la parcel·lació és nul·la, és a dir, que hi coincideix el nombre de parcel·les amb el d'explotacions. Aquest nombre escàs de parcel·les per explotació comporta un conjunt d'avantatges en relació amb una parcel·lació excessiva. L'estalvi de temps improductiu que cal per traslla-

L'EMPENTA DEL PROGRÉS TÉ TOT UN SÍMBOL EN AQUESTA MAGNÍFICA BALUERNA

dar-se d'una parcel·la a l'altra és un dels avantatges a què ens referíem. D'altra banda, la dimensió de les explotacions és superior a la mitjana de la resta de comarques de Catalunya. Tots dos fenòmens afavoreixen una creixent mecanització del camp comarcal i, en aquest sentit, lluny de ser un element negatiu, esdevenen un incentiu important per a la modernització i capacització productiva de les respectives explotacions.

El règim de tinença de la terra indica la forma jurídica sota la qual actua l'empresari agrícola. El cas d'Osona és d'una singularitat especial per la importància que hi assoleix la parceria com a règim predominant. Els règims de parceria i arrendament són, tanmateix, menys importants a les zones muntanyenques que no pas a la Plana. L'explicació rau en la menor productivitat de la terra en aquests paratges i alhora en la major dificultat de treball dels camps i, en conseqüència, en els menors marges de rendibilitat que se'n segueixen.

Un altre fet remarcable és el fort lligam existent a Osona entre les dues activitats principals del sector primari: agricultura i ramaderia. És en començar la dècada dels anys seixanta quan es produeix l'auge espectacular de la ramaderia. Aquest procés s'ha desenvolupat fins a arribar a fer, en bona part, de l'agricultura comarcal un complement de la ramaderia. En l'actualitat és difícil trobar una explotació agrària dedicada exclusivament als productes de la terra, deslligada totalment de l'output generat pel sector ramader. Un indicador clar d'aquest vincle en l'estructura productiva, el constitueix el fet que entre les activitats agrícoles es destaquen les produccions de cereals —que representen el 85 % de la superfície conreada—, la majoria de les quals van adreçades a l'alimentació del bestiar; és a dir, són les proveïdores de la ramaderia.

El sector ramader se centra bàsicament en el bestiar porcí i boví. En una proporció molt elevada, les explotacions realitzen el cicle complet de cria i engreix, procés que es dona sobretot amb el bestiar porcí, car dins del boví dominen les espècies aptes a la producció lletera més que no pas les destinades a la producció càrnica.

Lligada al desenvolupament del sector ramader s'ha generat a la comarca d'Osona una indústria alimentària que, si bé té certa importància, encara no és proporcional al pes que té el sector ramader.

La tradició comarcal en el camp de la fabricació d'embotits data del darrer quart del segle passat. Actualment la

QUADRE 1

POBLACIÓ DELS MUNICIPIS D'OSONA								
	1857	1900	1936	1950	1960	1970	1975	1981
Alpena	820	470	494	449	417	292	279	255
Balenya	1.598	643	1.250	1.212	1.659	2.360	2.664	2.948
La Vola (1)	531	224	(1)					
El Brull	487	334	457	399	313	256	198	187
Collsuspina	447	361	387	368	295	240	205	350
Centelles	1.953	1.985	3.082	3.110	3.886	4.834	5.340	5.621
Espinelves	525	421	501	445	436	296	275	254
Folgueroles	960	735	996	918	980	977	991	1.016
Gurb de la Plana	2.118	1.542	1.836	1.821	1.766	1.630	1.608	1.509
Lluçà	1.023	613	781	677	613	528	354	298
Malla	436	390	521	450	394	335	302	283
Manlleu	4.220	5.823	7.056	7.294	9.410	13.169	14.121	15.962
Les Masies de Roda	420	432	846	886	784	544	562	569
Les Masies de St. Hipòlit	1.085	1.451	2.114	1.820	2.035	2.131	2.265	2.379
Les Masies de St. Pere de Torelló (2)	359	279	(2)					
Muntanyola	580	404	440	434	344	247	193	199
Olost	1.211	917	1.129	1.120	1.018	904	940	961
Orís	687	859	623	655	758	590	504	268
Oristà	1.466	979	1.501	1.490	1.265	1.118	1.995	963
Perafita	726	391	429	594	563	506	364	356
Prats de Lluçanès	2.170	1.469	1.623	1.740	1.735	1.805	2.018	2.266
Pruit-Rupit (3)	1.297	821	868	866	681	508	425	414
Roda de Ter	1.931	2.287	3.151	3.208	2.582	4.155	4.420	4.562
St. Agustí de Lluçanès	345	226	288	236	183	169	143	132
St. Bartomeu del Grau	752	473	620	619	589	527	734	1.034
St. Boi de Lluçanès	1.108	478	664	661	668	484	484	520
St. Hipòlit de Voltregà	910	1.631	1.885	1.925	2.574	3.144	3.219	3.160
St. Joan de Fàbregues	806	511	490	487	339	243		
St. Julià de Vilatorrada	771	941	1.061	1.265	1.335	1.368	1.355	1.518
St. Martí de Centelles	(4)	448	617	578	641	687	768	738
St. Martí de Riudeperes (5)	725	664	856	895	857	987	1.069	1.229
St. Martí Sescorts	474	(6)						
St. Martí de Sobremunt	339	170	231	227	179	124	77	63
St. Pere de Torelló	1.191	975	1.919	1.927	1.975	2.043	2.012	2.006
St. Sadurní d'Osormort	343	233	316	315	242	131	91	79
St. Vicens de Torelló	535	1.534	1.662	1.848	2.047	1.977	1.901	1.785
Sta. Cecília de Voltregà	300	191	303	283	251	198	197	194
Sta. Eugènia de Berga	518	453	537	595	611	659	795	1.129
Sta. Eulàlia de Riuprimer	681	416	507	548	561	756	720	783
Sta. Maria de Corcó	1.769	1.537	2.397	2.211	2.165	2.028	1.852	1.895
Senfores	631	477	(7)					
Seva	1.023	675	1.048	1.031	989	1.156	1.280	1.487
Sora	668	453	573	553	453	357	334	268
Taradell	1.911	1.651	2.232	2.379	2.661	3.248	3.668	4.114
Tavernoles	402	284	380	291	267	186	162	187
Tavertet	498	394	420	387	284	273	130	97
Tona	1.365	1.268	2.133	2.265	3.286	4.383	4.729	5.124
Torelló	2.396	3.806	4.889	5.154	6.459	8.889	9.703	10.941
Vic	13.712	11.628	15.398	16.975	20.303	25.906	27.612	30.155
Viladrau	1.163	974	954	962	816	787	735	757
Vilalleons	260	224	238	(8)				
Vilanova de Sau	1.138	727	856	980	979	634	706	341
OSONA	63.331	56.971	73.496	75.347	84.575	98.740	103.688	111.518

(1) La Vola s'annexionà a Sant Pere de Torelló a partir del cens de 1930

(2) Les Masies de Sant Pere de Torelló quedaren annexionades a Sant Pere de Torelló a partir del cens de 1930

(3) Fins al cens de 1975 són dos municipis independents. Població agregada

(4) Sant Martí de Centelles apareix amb Balenya al cens de 1857

(5) Actualment, Calldetenes

(6) Sant Martí Sescorts quedà annexionat a Santa Maria de Corcó (actualment, l'Esquirol) a partir del cens de 1900

(7) Senfores s'annexionà a Vic a partir del cens de 1930

(8) Vilalleons s'annexionà a Sant Julià de Vilatorrada a partir del cens de 1950

major part de les empreses es dediquen a les produccions en sèrie i, en general, tenen un nivell tecnològic força avançat. No obstant això, cal evitar el perill que es produeixi un deteriorament excessiu en la quantitat dels productes fabricats i, en aquest sentit, és urgent afrontar el principal problema amb què s'encara aquest sector davant la immediata integració a la CEE: la pesta porcina africana. Fonamentalment, els efectes negatius d'aquesta malaltia són conseqüència de la impossibilitat d'exportació de productes curats. Un segon obstacle important que afecta el sector ramader és la comercialització de la llet, actualment més cara i de menys qualitat que la produïda en els països del Mercat Comú Europeu.

la indústria

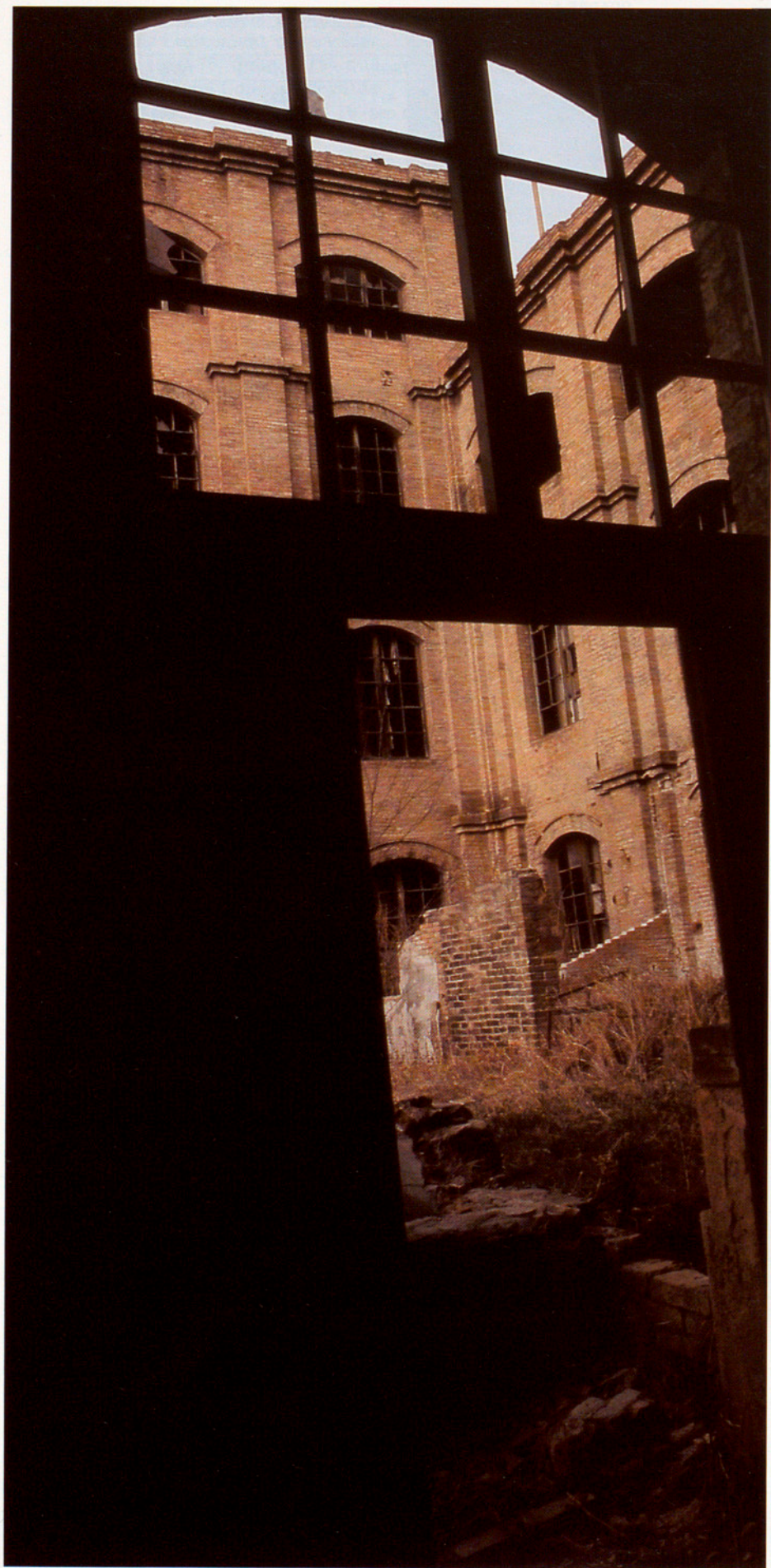
Osona és, sens dubte, una comarca amb forta tradició industrial. Així, més del 50 % dels llocs de treball són generats per la indústria, xifra molt per sobre de la mitjana catalana —vegeu el quadre 2.

La industrialització d'Osona a partir de la segona meitat del segle passat es fonamenta en el desenvolupament pre-capitalista del sector manufacturer, creador d'una xarxa d'empresaris incipients i de mà d'obra qualificada. L'agricultura de la Plana fou la base de la demanda interna d'aquest primer sector industrial.

Les primeres empreses tèxtils que s'establiren a la comarca són un reflex

d'aquests antecedents i hi van ser atres bàsicament per tres factors de localització: la font energètica que representen els rius industrials de la comarca —Ter i Congost—, la disponibilitat de mà d'obra abundant i amb menor risc de conflictivitat que en les indústries assentades a l'àrea de Barcelona i, finalment, la construcció del ferrocarril, l'any 1875, que trencà l'aïllament de la comarca.

Els tres nuclis més importants de la comarca industrialment parlant són Manlleu, Vic i Torelló. Al voltant d'aquests tres centres històrics de la industrialització d'Osona, s'hi localitzen, a més, els municipis que els segueixen en importància industrial: Gurb, Tona, els Hostalets, etcètera. L'activitat indus-

AQUEST ESPAI ÉS UN LUXE QUE NO CAL DEIXAR PERDRE'S

trial, doncs, es concentra en tres àrees principals:

—Conca del Ter i vall del Ges, amb Manlleu, Roda, les Masies de Roda i Sant Pere de Torelló com a municipis més industrialitzats.

—La zona central, amb Vic i Gurb com a municipis especialment representatius, i Santa Eulàlia de Riuprimer, Santa Eugènia i Calldetenes, ja amb menys pes industrial.

—L'àrea del Congost, la integren els municipis de Sant Martí de Centelles, Centelles, els Hostalets de Balenyà, Taradell i Tona.

La indústria presenta generalitzadament a tota la comarca una característica bàsica: la forta especialització en el sector tèxtil. Els actius d'aquest sector representen prop del 40 % de la població activa industrial d'Osona.

L'origen del tèxtil osonenc, cal cercar-lo a l'edat mitjana, que hi sorgeixen diverses indústries de caràcter artesanal concentrades en especial a Vic. Hem d'esperar fins a l'acabament de la primera Guerra Carlina per assistir al naixement de la gran indústria tèxtil a la comarca. Un element que caracteritza aquest procés d'industrialització és l'aprofitament de la força motriu de l'aigua dels dos rius principals de la comarca: el Ter i el Congost. Aquesta importància dels rius com a factor de localització s'ha anat afeblint en el decurs del segle xx. Així, el mapa industrial català es va concentrant al llarg dels eixos de comunicació, particularment les autopistes i també al voltant de Barcelona. La indústria tèxtil tradicional d'Osona resta, en conseqüència, lluny d'aquests nous punts centrals de la industrialització catalana més recent. Tanmateix, el sector participà en l'auge econòmic català dels anys seixanta i primers setanta.

Al costat del desenvolupament del sector tèxtil, apareix la indústria metallúrgica, segona en importància a la nostra comarca. La vinculació entre el tèxtil i el metall es manté encara avui, ja que existeixen importants empreses dedicades a la producció de maquinària tèxtil.

L'altre sector, el desenvolupament del qual va íntimament lligat al del tèxtil, és el de la torneria de la fusta. Ha estat un dels més afectats per la recessió a la comarca; les causes, cal cercar-les, com en el tèxtil, en la competència que ha significat la incorporació al mercat mundial dels països que gaudeixen d'una sèrie d'avantatges, com matèries primeres abundants i mà d'obra barata. L'abaratiment de les importacions de fusta que portarà l'entrada d'Espanya a la CEE podria comportar una millora en els costos del sector. Així mateix, les

QUADRE 2

POBLACIÓ ACTIVA PER GRANS SECTORS D'ACTIVITAT (1975)															
	Agricultura i ramaderia			Indústria			Construcció			Serveis			TOTAL		
	Actius	(1)	(2)	Actius	(1)	(2)	Actius	(1)	(2)	Actius	(1)	(2)	Actius	(1)	(2)
Osona	5.082	3,5	11,4	22.481	2,4	50,4	4.553	1,9	10,2	11.937	1,3	26,6	44.053	2,0	100,-
Bages	3.287	2,3	5,3	35.166	3,8	56,9	5.274	2,2	8,6	16.771	1,8	27,4	60.498	2,7	100,-
Ripollès	1.592	1,1	10,6	8.588	0,9	57,1	1.093	0,5	7,3	3.562	0,4	23,7	14.835	0,7	100,-
Garrotxa	2.801	1,9	13,8	10.189	1,1	50,0	2.336	1,0	11,5	4.882	0,5	24,0	20.208	0,9	100,-
Berguedà	2.148	1,5	11,7	10.474	1,1	57,3	1.551	0,6	8,5	3.906	0,4	21,3	18.079	0,8	100,-
Catalunya	145.076	100,-	6,5	926.009	100,-	40,3	241.337	100,-	10,6	945.822	100,-	41,1	2.258.244	100,-	100,-

(1) Percentatge sobre el total de Catalunya

(2) Percentatge sobre el total d'actius de la comarca

Font: FLOS, Antoni. «La localització econòmica a Catalunya» dins L'economia de Catalunya d'avui i de demà. Barcelona, 1984

QUADRE 3

POBLACIÓ ACTIVA SECTOR INDUSTRIAL									
	Vic		Manlleu		Torelló		Osona		
Indústria	100	19,2	100	15,8	100	13,6	100	100	
Metal·lúrgia	18,5	3,5	14,5	2,3	30,5	4,1	16,9	100	
Tèxtil	8,3	1,6	48,6	7,7	41,7	5,7	43,05	100	
Alimentació	14,7	2,8	4,3	0,7	3,8	0,5	8,4	100	
Fusta i suro	5,8	1,2	3,4	0,5	11,7	1,6	7,9	100	
Calçat i confecció	26,2	5,6	1,1	0,2	1,4	0,2	7,4	100	

(1) Percentatge sobre el total industrial del municipi

(2) Percentatge sobre el total industrial d'Osona

Font: Explotació provisional. Padró 1975

QUADRE 4

ATUR REGISTRAT PER SECTORS D'ACTIVITAT ECONÒMICA (DESEMBRE)																	
	1979			1980			1981			1982			1983			VA	(1)
	VA	(1)	(2)	VA	(1)	(2)	VA	(1)	(2)	VA	(1)	(2)	VA	(1)	(2)		
Indústria	699	100	42,6	1.093	100	43,5	2.195	100	53,9	2.487	100	51,9	2.712	100	47,5	2.867	100
Alimentació	26	3,7	1,6	62	5,7	2,4	116	5,2	2,9	151	6,1	3,2	225	8,3	3,9	229	7,9
Tèxtil	356	50,9	21,7	305	27,9	12,1	695	31,7	17,1	870	34,9	18,2	982	36,2	17,2	945	32,9
Confecció i pell	67	9,6	4,1	173	15,8	6,9	333	15,2	8,2	294	11,8	6,1	236	8,7	4,1	408	14,2
Suro, fusta i mobles	25	3,6	1,5	184	16,8	7,3	272	12,3	6,7	267	10,8	5,6	228	8,4	3,9	223	7,7
Metal·lúrgia	153	21,9	9,3	277	25,3	11,0	459	20,9	11,3	495	19,9	10,3	541	19,9	9,5	618	21,5
Construcció	213		13,0	422		16,8	671		16,6	778		16,3	726		12,7	677	
Sense oc.	506		30,9	690		27,4	726		17,9	903		18,9	1.439		25,2	1.777	
TOTAL	1.638			2.515			4.065			4.785			5.705			6.451	

(1) Percentatge sobre el total de la indústria

(2) Percentatge sobre el total d'atur a Osona

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'INE

CAP A QUIN FUTUR APUNTA AQUEST SÍMBOL?

exportacions catalanes de mobles també es podrien veure afavorides, ja que aquest sector gaudeix de poca protecció dins el Mercat Comú. Tanmateix, caldrà aprofitar la llarga tradició artesanal de la vall del Ges en la torneria de la fusta i banya. La xarxa de petits tallers fàcilment adaptables als canvis és un dels elements favorables que presenta el sector, enfront d'altres. Cal, doncs, una diferenciació del producte i guardar sempre uns alts nivells de qualitat.

Un altre grup d'activitats de singular importància a la comarca és la pell, sector localitzat fonamentalment a Vic. És una indústria també de llarga tradició, com ho demostra l'existència del barri dels adobers ja al segle XVIII. En l'actualitat Catalunya se situa al capdavant de les exportacions mundials quant a pell adobada. Es tracta d'una indústria diversificada i amb una mecanització considerable. El problema més important a què s'ha d'enfrontar el sector no rau tant en la qualitat de la pell treballada, com en la naturalesa dels productes fabricats i la poca capacitat productiva de les empreses per treballar pells de baixa qualitat, a hores d'ara les que assoleixen majors nivells de rendibilitat. Cal fer esment de la importància indubtable que, davant la incorporació al Mercat Comú, tenen tots els aspectes relacionats amb la comercialització de la producció de pell, en particular, la delimitació de productes autòctons, pel seu disseny capaços de competir amb els fabricats per altres països.

crisi industrial

Són les branques més tradicionals i fràgils de la indústria les que pateixen més intensament els efectes de la crisi. Osona, malgrat tenir un alt grau de concentració de sectors tradicionals, ha tendit a patir menys la crisi que d'altres comarques industrials, fonamentalment per la seva economia, sectorialment més equilibrada que en casos com els del Bages, el Ripollès i el Berguedà.

D'acord amb aquesta afirmació, la taxa d'atur de la comarca està sensiblement per sota la mitjana catalana; mentre que l'atur d'Osona se situa pels volts del 10-12 % dels actius comarcals, la taxa d'atur de Catalunya és del 19,6 %.

Observant el quadre 4 podem deduir que la concentració de l'atur es produeix bàsicament en el sector industrial, on es destaquen els subsectors tèxtil i metal·lúrgic i és pràcticament desconegut al sector agrari. De fet, els efectes de la crisi comencen a notar-se a partir de 1979, a causa de la depressió observada sobretot en el subsector de més pes específic, a saber, el tèxtil. En

LES RUÏNES D'UN PASSAT QUE CAL VIVIFICAR

efecte, l'aplicació dels plans de reconversió del tèxtil fou la causa principal del fort increment de la taxa d'atur en la indústria, que assolí les taxes més elevades en el camp de l'activitat industrial. Des de 1981 el pes de l'atur tèxtil s'ha mantingut per damunt del 30 % dins el sector.

Un fet al qual cal dedicar certa atenció és la capacitat de la indústria per generar ocupació. S'observa que l'atur registrat que correspon a persones sense ocupació avui a la comarca ha seguit una tendència a l'alça aquests darrers anys. Això respon a la manca d'inversió i la incapacitat de l'estructura econòmica de crear nous llocs de treball.

Les perspectives d'ocupació i de creixement del volum de la producció no són les mateixes per a tots els sectors d'activitat. Podem distingir aquells sectors que, si es reestructuren i modernitzen, poden mantenir la seva competitivitat, però que difícilment crearan nova ocupació, davant d'aquells altres que, tenint un avantatge comparatiu, poden créixer i generar nous llocs de treball.

Els sectors més representatius del primer grup són el tèxtil i el siderome-

tal·lúrgic, mentre que dins el segon cas trobem l'alimentació, la pell, la confecció, els mobles i la fusta entre d'altres. Són aquestes darreres activitats industrials les que han de tenir cura de la qualitat, de la renovació de l'equip productiu, etcètera.

El creixement d'una comarca pot ser generat per dues vies: o bé el creixement que la comarca mateix és capaç de crear i retenir, o el creixement extern que és capaç d'atreure. En relació amb aquesta darrera possibilitat, la comarca no compta amb cap avantatge comparatiu clar que afavoreixi la localització de noves indústries abans que en altres comarques del Principat.

En general pot assenyalar-se que les perspectives per a la indústria comarcal són bones. Caldrà potenciar aquelles branques d'activitat industrial capaces de tenir un paper actiu dinamitzador. Les altres indústries tradicionals poden ser font d'augment d'ocupació i renda en el futur, sempre que es tingui en compte la qualitat, els models i les diferenciacions de productes.

MONTSERRAT MARTÍ
economista